

Przemysław Czajor

Uniwersytet Łódzki
Wydział Zarządzania
Katedra Rachunkowości
pczajor@uni.lodz.pl

WPŁYW MODELU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH NA OBRAZ SYTUACJI FINANSOWEJ BANKÓW ORAZ JEDNOSTEK O NIEFINANSOWYM PROFILU DZIAŁALNOŚCI

Streszczenie: Artykuł podejmuje problem ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zgodnie z zasadami tzw. modelu oczekiwanych strat. Zasady te staną się obowiązujące wraz z rozpoczęciem obowiązywania MSSF 9 i potencjalnie będą prowadzić do ujmowania wyższych kosztów z tytułu utraty wartości. W artykule przedstawiono najważniejsze założenia tego modelu, problemy związane z jego zastosowaniem oraz potencjalny wpływ na obraz sytuacji finansowej jednostek.

Słowa kluczowe: aktywa finansowe, utrata wartości, oczekiwane straty.

Wprowadzenie

Aktywa finansowe, podobnie jak inne aktywa, powinny generować korzyści ekonomiczne dla jednostek, które je posiadają. Jeżeli możliwość osiągnięcia tych korzyści jest ograniczona lub prawdopodobne staje się, że korzyści ekonomiczne nie zostaną osiągnięte, wówczas jednostki powinny dokonać odpisów aktualizujących wartość aktywów. Szczegółowe zasady ustalania i ujmowania utraty wartości przez aktywa finansowe reguluje aktualnie MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

MSR 39 uznawany jest za jeden z najbardziej złożonych standardów rachunkowości i w zasadzie od momentu jego opublikowania w 2001 r. rozpoczęły się prace nad opracowaniem jednolitego i kompleksowego standardu regulują-

cego zasady rachunkowości instrumentów finansowych. W rezultacie tych prac, ostatecznie w 2014 r. opublikowano końcową wersję nowego standardu – MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, który ma zacząć obowiązywać od 2018 r.¹ MSSF 9 wprowadza wiele uproszczeń w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych oraz ma umożliwić stosowanie w szerszym zakresie rachunkowości zabezpieczeń. Standard ten zmienia również założenia dotyczące szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych.

W świetle nadal obowiązującego MSR 39 stosowany jest tzw. model poniesionych strat, zgodnie z którym utrata wartości aktywów finansowych jest ujmowana dopiero wtedy, gdy istnieją dowody na to, że jednostka nie odzyska w całości wartości bilansowej tych aktywów (czyli kiedy istnieją obiektywne dowody na utratę ich wartości). MSSF 9 wprowadza natomiast rozwiązanie określane jako tzw. model oczekiwanych strat². Zgodnie z nowymi rozwiązaniami jednostki będą zobowiązane do określenia prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości aktywów finansowych i do tworzenia na tej podstawie odpisów aktualizujących.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie podstawowych zasad rozpoznawania utraty wartości aktywów finansowych zgodnie z modelem oczekiwanych strat, a następnie próba oceny wpływu nowych rozwiązań (wynikających z MSSF 9³) na sytuację finansową jednostek. Zasady te wydają się mieć szczególnie istotny wpływ na sytuację finansową banków i innych podmiotów o finansowym profilu działalności⁴. W dalszej części artykułu podjęta zostanie próba oceny wpływu modelu oczekiwanych strat na obraz sytuacji finansowej zarówno banków, ale również jednostek o niefinansowym profilu działalności. Metodami badawczymi zastosowanymi w tym artykule jest analiza i krytyka piśmiennictwa (regulacji rachunkowości, badań i publikacji innych instytucji prowadzonych w związku z MSSF 9, informacji publikowanych przez przedsiębior-

¹ Odnosząc się do stosowania MSSF 9 w Unii Europejskiej, EFRAG wydała 15.09.2015 r. pozytywną rekomendację dla Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia tego standardu [www 1].

² Model szacowania oczekiwanej straty aktywów finansowych w świetle regulacji rachunkowości, jak również szczególnych regulacji dotyczących banków oraz metody jego zastosowania stanowią przedmiot badań wielu autorów, m.in.: [Wiszniewski, 2013; Zieliński, 2013].

³ Zmiany wynikające z MSSF 9, w tym w szczególności dotyczące zmiany modelu szacowania utraty wartości aktywów finansowych są tematem wielu opracowań, jak np.: [Pielichaty, 2011; Styn, 2013; Biuletyn MSSF, 2014; Czajor, 2014; Impairment..., 2014; Rówińska, 2015].

⁴ Problematyka ustalania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych z perspektywy zasad rachunkowości jest tematem rozważań m.in.: [Hońko, Mućko, 2014; Pielichaty, 2011]. Wpływ zmian zasad szacowania utraty wartości aktywów finansowych na wynik finansowy banków stanowi z kolei przedmiot rozważań I. Styna [2013], który przeprowadził badanie w formie analizy wpływu tych zmian na przykładzie PKO BP SA i Pekao SA. Podobne wnioski formułuje J. Wielogórska-Leszczyńska [2014].

stwa) oraz metoda analizy i konstrukcji logicznej. W artykule tym przedstawiono również wyniki wstępnego badania, przeprowadzonego przez autora, mającego na celu określenie, czy polskie spółki giełdowe są przygotowane do wdrożenia MSSF 9 i czy rozważają potencjalny wpływ modelu oczekiwanych strat na ich sytuację finansową.

1. Model oczekiwanych strat – ogólne zasady przeprowadzania testu na utratę wartości aktywów finansowych według MSSF 9

Podobnie jak w świetle nadal obowiązującego MSR 39, utrata wartości aktywów finansowych zgodnie z regulacjami MSSF 9 może występować w odniesieniu do takich aktywów finansowych, które generują umowne przepływy pieniężne (głównie wynikające ze spłaty kwoty głównej oraz odsetek). Testom na utratę wartości nie będą zatem podlegać aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy. Wartość godziwa, według której jest wyceniana ta kategoria instrumentów finansowych uwzględnia bowiem z założenia ewentualną utratę wartości (zrealizowaną bądź oczekiwaną).

Zgodnie z modelem oczekiwanych strat utrata wartości będzie szacowana z uwzględnieniem prawdopodobieństwa, że jednostka nie odzyska wszystkich należnych jej środków pieniężnych. Okres, dla którego jednostka powinna szacować możliwość wystąpienia utraty wartości, został natomiast zróżnicowany. Utrata wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 powinna być szacowana:

- w okresie najbliższych 12 miesięcy, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia danego instrumentu,
- do końca oczekiwanego okresu wymagalności danego składnika aktywów finansowych, jeżeli nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego związanego z danym instrumentem.

MSSF 9 wskazuje dodatkowo, że znaczący wzrost ryzyka kredytowego występuje z reguły w sytuacji, gdy płatności wynikające z umów są opóźnione o więcej niż 30 dni. Założenie to może być jednak odrzucone, jeśli wskazane powyżej opóźnienie nie wynika z problemów finansowych drugiej strony umowy albo są dostępne wiarygodne informacje, że dane opóźnienie nie jest tożsame z niewypłacalnością drugiej strony umowy. Analogicznie, jeżeli istnieją wiarygodne informacje jednostka może uznać, że doszło do utraty wartości nawet wtedy, gdy termin opóźnienia nie przekracza 30 dni. Warto zauważyć, że MSSF 9 wyraźnie podkreśla, że jednostka nie powinna natomiast ponosić nieuzasadnio-

nych i nadmiernych kosztów w celu pozyskania informacji mających wpływ na ocenę ryzyka kredytowego drugiej strony umowy.

Niski poziom ryzyka kredytowego, pozwalający na szacowanie oczekiwanej utraty wartości jedynie dla okresu najbliższych 12 miesięcy, może być dokonywany (zgodnie z założeniami MSSF 9) głównie w odniesieniu do takich aktywów finansowych, które:

- posiadają wysoki poziom wiarygodności kredytowej (wynikający z ratingu nadawanego przez zewnętrzne instytucje lub ustalony według własnych metod stosowanych przez jednostkę),
- są skutkiem umów, których druga strona wykazuje się zdolnością płatniczą pozwalającą na realizację płatności wynikających z umowy w okresie najbliższych 12 miesięcy, a zdolność kredytobiorcy do spłaty zobowiązań w długim terminie mogą ograniczyć jedynie znaczące zmiany zewnętrznych warunków.

Ostateczną decyzję, czy szacować utratę wartości aktywów finansowych przy założeniu niskiego ryzyka kredytowego, to jest jedynie dla okresu najbliższych 12 miesięcy, podejmuje jednostka. Może bowiem uznać, że niezależnie od wysokiej oceny wiarygodności kredytowej drugiej strony umowy, oczekiwaną utratę wartości będzie szacować dla całego okresu życia danego składnika aktywów finansowych.

W niektórych przypadkach MSSF 9 nakazuje natomiast ustalać utratę wartości w odniesieniu do całego okresu życia danych aktywów finansowych. Pojęcie takie jest bowiem wymagane w odniesieniu do należności leasingowych objętych zakresem MSR 17, należności handlowych oraz niektórych aktywów umownych wynikających z transakcji objętych zakresem MSSF 15.

Wskazane powyżej zasady przeprowadzania oceny utraty wartości przez aktywa finansowe mogą być stosowane zarówno w odniesieniu do indywidualnych składników aktywów finansowych, jak również w ramach tzw. oceny grupowej, niezależnie od tego, czy utrata wartości jest szacowana dla całego okresu życia czy dla 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2. Pomiar oczekiwanej utraty wartości aktywów finansowych

Kwota odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych jest, zgodnie z MSSF 9, szacowana na poziomie wartości oczekiwanej. Dokonując szacunku, należy zatem uwzględnić prawdopodobieństwo możliwych przyszłych strat oraz wartość pieniądza w czasie.

Oznacza to, że uwzględniając prawdopodobieństwo, jednostka powinna założyć zarówno możliwość wystąpienia utraty wartości (z oszacowanym prawdopodobieństwem), jak również prawdopodobieństwo sytuacji, że utrata wartości nie nastąpi. MSSF 9 wyjaśnia, że nie jest konieczne uwzględnianie wszystkich możliwych scenariuszy, czyli różnych poziomów utraty wartości. Wystarczające jest uwzględnienie prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości na określonym poziomie oraz prawdopodobieństwa, że utrata wartości nie wystąpi. Niemniej jednak, taki sposób podejścia do szacowania utraty wartości oznacza, że jednostki powinny uwzględniać możliwość wystąpienia utraty wartości nawet wtedy, gdy prawdopodobieństwo takiej sytuacji jest niskie (przykładowo kształtuje się na poziomie 1%). Z kolei uwzględnienie wartości pieniądza w czasie oznacza, że wraz z przybliżaniem się terminu wymagalności określonego aktywa finansowego (lub grupy aktywów finansowych) zmienia się wartość bieżąca oczekiwanej utraty wartości. Można zatem założyć, że przy ocenie utraty wartości szacowanej dla całego okresu życia określonego składnika aktywów finansowych wraz z przybliżaniem się do końca okresu utrzymywania danego instrumentu i przy założeniu, że inne okoliczności wpływające na poziom ryzyka kredytowego nie uległy zmianie, kwota odpisu z tytułu oczekiwanej utraty wartości będzie ulegać zmniejszeniu.

Warto zauważyć, że MSSF 9 nie różnicuje stopy dyskontowej (tak jak MSR 39) w zależności od kategorii aktywów finansowych. Stopą, którą dyskontuje się oczekiwane straty z tytułu utraty wartości, jest co do zasady efektywna stopa procentowa ustalona dla danego składnika aktywów finansowych⁵.

Obowiązek uwzględnienia wartości pieniądza w czasie wymaga także przyjęcia dodatkowych założeń co do momentu, w którym oczekiwana jest utrata wartości. Inna kwota utraty wartości zostałaby bowiem oszacowana przy założeniu, że do utraty wartości dojdzie na koniec terminu wymagalności danego instrumentu (np. za 5 lub 10 lat) a inna – przy założeniu, że utrata wartości wystąpi za 2 lub 3 lata.

Uwzględniając powyższe wymagania, wynikające z MSSF 9, można uznać, że obowiązek ustalania oczekiwanej utraty wartości może prowadzić do wzrostu obciążeń zwłaszcza dla jednostek o niefinansowym profilu działalności. Banki bądź inne instytucje finansowe wydają się lepiej przygotowane do przeprowadzenia oceny utraty wartości zgodnie z wymaganiami nowego standardu z uwagi na specyfikę swojej działalności. Z drugiej strony, problem szacowania oczeki-

⁵ W przypadku niektórych rodzajów aktywów finansowych (np. wynikających z umów przyrzeczenia pożyczki/kredytu lub gwarancji finansowych) stosowane będą inaczej określone stopy dyskontowe, szczegółowo objaśnione w MSSF 9.

wanej utraty wartości w całym okresie utrzymywania aktywów finansowych będzie dotyczył głównie banków i innych instytucji finansowych, które zazwyczaj posiadają znaczne zaangażowanie w dłużne instrumenty finansowe. Ujęcie odpisów z tytułu utraty wartości, nawet w nieznaczej jednostkowo kwocie, doprowadzi – uwzględniając znaczny udział takich aktywów finansowych w sumie bilansowej – do obniżenia wyniku finansowego i pogorszenia oceny sytuacji finansowej ocenianej na podstawie sprawozdania finansowego.

Dla innych jednostek wpływ MSSF 9 na sytuację finansową będzie oczywiście zależeć od stopnia zaangażowania tych jednostek w długoterminowe aktywa finansowe o charakterze dłużnym (np. nabyte obligacje korporacyjne). Sposób oceny i szacowania odpisów z tytułu utraty wartości należności handlowych, nie ulegnie bowiem w praktyce zmianom na tyle istotnym, żeby wywarły one znaczący wpływ na sytuację finansową jednostek.

3. Badanie EFRAG dotyczące stopnia przygotowania jednostek do wdrożenia MSSF 9

EFRAG wspólnie z krajowymi organizacjami stanowiącymi standardy z Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz Włoch przeprowadziła badanie kwestionariuszowe [EFRAG, 2015] dotyczące stopnia przygotowania jednostek do zastosowania MSSF 9, uwag odnośnie wprowadzanych zmian, a także oceny potencjalnych skutków zastosowania nowych rozwiązań. W badaniu wzięły udział 24 jednostki (11 z sektora bankowego, 4 z sektora ubezpieczeń i 9 z innych sektorów).

Nowe zasady oceny utraty wartości według modelu oczekiwanych strat nie zostały ocenione w sposób jednoznaczny. Większość uczestników badania przyznała, że już rozwiązano potencjalne problemy, bądź że rozwiąże się je do czasu wejścia w życie nowego standardu. Prawie połowa respondentów uznała także, że ich proces zarządzania ryzykiem jest już dostosowany bądź zostanie dostosowany do wymagań wynikających z MSSF 9 do 2018 r. Niektórzy zwrócili jednak uwagę na koszty niezbędne do poniesienia w celu implementacji modelu oczekiwanych strat. Obawy takie wyrazili zwłaszcza przedstawiciele banków i zakładów ubezpieczeń. W przypadku banków niezbędne wydaje się również, w opinii części respondentów, uzgodnienie wymogów wynikających z MSSF 9 z wymogami najnowszej Umowy Kapitałowej.

Niezależnie jednak od kosztów związanych z implementacją nowego standardu, a także z jego dalszym stosowaniem, należy także zwrócić uwagę na prawdopodobny wzrost odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych,

jakie będą tworzone w świetle MSSF 9. Niestety jedynie nieliczni respondenci badania EFRAG przeprowadzili analizę ilościową w celu oszacowania wpływu modelu oczekiwanych strat na sytuację finansową jednostek. Banki, które przeprowadziły takie analizy, oszacowały, że nowy model może doprowadzić do wzrostu odpisów z tytułu utraty wartości portfeli kredytowych o ok. 25-50%. W przypadku portfeli dłużnych papierów wartościowych wzrost ten może natomiast przekraczać nawet 100%. Tak znaczny wzrost odpisów może jednak wynikać głównie z faktu, że obecnie jednostki te tworzą relatywnie nieznaczne odpisy. Z drugiej strony, w świetle wniosków formułowanych przez EFRAG, model oczekiwanych strat nie powinien mieć znaczącego wpływu na aktualnie obowiązujące wymogi kapitałowe.

Warto zauważyć, że istotność wdrożenia modelu oczekiwanych strat dla banków dostrzegł również Komitet Bazylejski, który w lutym 2015 r. opublikował dokument dyskusyjny dotyczący wytycznych stosowania nowych regulacji w odniesieniu do utraty wartości aktywów finansowych [Consultative Document, 2015]. W dokumencie tym sformułowano i objaśniono 11 zasad, których banki powinny przestrzegać w celu właściwego wdrożenia nowych rozwiązań. Wskazano jednocześnie, że uwzględnienie prospektywnych informacji (w tym dotyczących czynników makroekonomicznych) będzie wymagało poniesienia kosztów. Banki nie powinny natomiast podejmować próby ich uniknięcia poprzez przyjęcie założenia (wskazywanego w MSSF 9), że uzyskanie określonych informacji rodzi zbyt duże obciążenia.

4. Przygotowanie spółek WIG20 do wdrożenia MSSF 9 i ocena potencjalnego wpływu modelu oczekiwanych strat na obraz sytuacji finansowej tych spółek

Mając na uwadze badanie przeprowadzone przez EFRAG, dla potrzeb niniejszego artykułu podjęto próbę wstępnej oceny informacji ujawnianych przez spółki notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, a dotyczących MSR/MSSF, które jeszcze nie zostały przyjęte do stosowania. Badaniem objęto spółki z indeksu WIG20, w ramach których 5 spółek reprezentowało sektor bankowy, 1 – sektor ubezpieczeniowy, a 14 – inne sektory gospodarki. Analizie poddano skonsolidowane raporty roczne za 2014 r.

Wszystkie badane spółki potwierdziły w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych świadomość opublikowania MSSF 9. Żadna ze spółek nie wskazała jednak kwantytatywnych ujawnień dotyczących wpływu zastosowania tego standardu na sprawozdanie finansowe. Informacje o przeprowadzeniu

oceny skutków zastosowania tego standardu przez badane spółki, w przekroju uwzględniającym podstawowy obszar ich działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Ocena wpływu zastosowania MSSF 9 na sprawozdania finansowe spółek WIG20

	Banki i ubezpieczyciele	Pozostałe spółki
Brak przeprowadzonej analizy	1	2
Analiza w trakcie realizacji	4*	4*
Stwierdzony brak wpływu	0	4
Stwierdzony istotny wpływ	3*	5*
Ilość spółek razem	6	14

* część spółek wskazała, że analiza wpływu MSSF 9 jest w trakcie realizacji, ale wstępnie oceniają go jako znaczący

Źródło: Opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek WIG20 za rok 2014 [www 2].

Informacje ujawnione przez badane spółki są fragmentaryczne i w ponad połowie przypadków sprowadzają się do stwierdzenia, że analiza wpływu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe jest w trakcie realizacji bądź nie została jeszcze przeprowadzona z uwagi na odległy termin wdrożenia nowych rozwiązań. Spółki, które już przeprowadziły ocenę wpływu MSSF 9 w większości uznały jednak, że wpływ ten będzie istotny.

Relatywnie krótkie odniesienie się przez te spółki do oceny potencjalnego wpływu MSR/MSSF, które jeszcze nie zostały oficjalnie przyjęte do stosowania, nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy wszystkie z tych spółek analizowały wpływ nowych zasad szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Większość spółek, które uznały, że zastosowanie MSSF 9 będzie miało istotny wpływ na ich sprawozdanie finansowe nie sprecyzowało bowiem, jakie rozwiązania tego standardu (zmienione w porównaniu do MSR 39) stanowią o takim wniosku. Wśród spółek z sektora bankowego i ubezpieczeń tylko jedna spółka podkreśliła, że znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe będzie miała zmiana zasad kalkulacji utraty wartości, a inna spółka jedynie zaznaczyła zmianę zasad oceny utraty wartości jako jedną z głównych zmian wynikających z MSSF 9. Z kolei wśród spółek o niefinansowym profilu działalności żadna nie wskazała na zmiany zasad szacowania utraty wartości aktywów finansowych jako zmiany mające istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Podsumowanie

Reasumując, nowe zasady ustalania utraty wartości aktywów finansowych w oparciu o model oczekiwanych strat z pewnością będą wymagać szeregu zmian organizacyjnych w jednostkach, które posiadają aktywa finansowe, zwłaszcza

cza takie, które podlegają ocenie w całym okresie do terminu wymagalności. Wpływ tych rozwiązań na obraz sytuacji finansowej jednostek będzie zależał zwłaszcza od ich stopnia zaangażowania w takie aktywa. W świetle badań prowadzonych pod auspicjami EFRAG można wskazać, że wpływ ten będzie bardziej znaczący w przypadku banków i zakładów ubezpieczeń niż jednostek o niefinansowym profilu działalności. Podobne wnioski można wstępnie sformułować w oparciu o informacje ujawniane w raportach rocznych przez spółki wchodzące w skład indeksu WIG20. Informacje te są bardzo ogólne i wydaje się, że dopiero wraz z przybliżaniem się terminu wejścia w życie tego standardu, większość spółek podejmie działania mające na celu dostosowanie się do nowych wymogów w zakresie szacowania utraty wartości aktywów finansowych. Rzeczywisty wpływ modelu oczekiwanych strat będzie natomiast możliwy do oceny dopiero na podstawie sprawozdań sporządzonych z uwzględnieniem zasad MSSF 9.

Literatura

- Biuletyn MSSF. Naprzeciw standardom* (2014), Wydanie 04/2015, Deloitte, http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/pl/Documents/Newsletters/Biuletyn_n-MSSF/pl_Biuletyn_MSSF_2014_05.pdf (dostęp: 25.04.2015).
- Consultative Document. Guidelines. Guidance on accounting for expected credit losses* (2015), Basel Committee on Banking Supervision, Bank for International Settlements, Basel, <http://www.bis.org/bcbs/publ/d311.pdf> (dostęp: 11.04.2015).
- Czajor P. (2015), *Nowy model utraty wartości aktywów finansowych według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki finansowe, Ubezpieczenia”, nr 74, t. 2, *Mierzenie i ocena wyników przedsiębiorstw*.
- EFRAG (2015), *IFRS 9 Financial Instrument: Results of the pre-endorsement questionnaire follow up to the field-tests conducted by EFRAG in 2012 and 2013*, EFRAG, Brussels; http://www.efrag.org/files/IFRS%209%20endorsement/IFRS_9_Pre-endorsement_questionnaire_-_feedback_report_-_August_2015_-_final.pdf (dostęp: 12.08.2015).
- Hońko S., Mućko M. (2014), *Informacje o utracie wartości ekspozycji kredytowych w sprawozdaniach finansowych banków notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie*, „Zarządzanie i Finanse”, nr 2.
- IFRS 9 Financial Instruments* (2014), IFRS Foundation, London.
- Impairment of financial instruments under IFRS 9* (2014), EY 2014.
- Pielichaty E. (2011), *MSSF 9 – nowe wymagania w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych*, „Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego”, nr 1/1.

- Rówińska M. (2015), *Ewolucja międzynarodowych i polskich regulacji w zakresie rachunkowości instrumentów finansowych*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego”, nr 873, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 77.
- Styn I. (2013), *Wpływ zmian w MSSF 9 na wyniki finansowe największych dwóch banków działających w Polsce oraz na ich politykę kredytową*, „Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 306.
- Wielogórska-Leszczyńska J. (2014), *Wpływ przyjętej metody wyceny papierów wartościowych dłużnych na wynik finansowy banku*, „Studia Ekonomiczne”, nr 201.
- Wiszniewski E. (2013), *Model szacowania utraty wartości instrumentów finansowych w założeniach MSSF 9 – rachunkowość czy inżynieria finansowa*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 313.
- Zieliński T. (2013), *Założenia teoretyczne formuły IRB w ocenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego banku*, „Bezpieczny Bank”, nr 2-3.
- [www 1] <http://www.efrag.org/Front/n1-1540/EFRAG-Endorsement-Advice-on-IFRS-9-Financial-Instruments-.aspx> (dostęp: 15.09.2015).
- [www 2] <http://www.mbank.pl>, <http://www.aliorbank.pl>, <http://www.bzwbk.pl>, <http://www.pkobp.pl>, <http://www.pekao.com.pl>, <http://www.pzu.pl>, <http://www.lw.com.pl>, <http://www.asseco.com/pl>, <http://www.cyfrowypolsat.pl>, <http://www.enea.pl>, <http://www.energa.pl>, <http://www.eurocash.pl>, <http://www.kghm.com>, <http://www.lppsa.com>, <http://www.orange.pl>, <http://www.orlen.pl>, <http://www.gkpge.pl>, <http://www.pgnig.pl>, <http://www.synthosgroup.com>, <http://www.tauron.pl> (dostęp: 22.08.2015).

THE INFLUENCE OF FINANCIAL ASSETS'S IMPAIRMENT MODEL ON THE PICTURE OF FINANCIAL SITUATION OF BANKS AND ENTITIES OF NON-FINANCIAL BUSINESS PROFILE

Summary: The paper tackles the problem of recognition impairment losses on financial assets based on the model of expected credit losses (ECL). This model will be obligatory when IFRS 9 is effective. Potentially these new rules may cause higher impairment losses on financial assets. The paper explains the crucial aspects of ECL, possible difficulties with implementation of this model and its predicted influence on financial situation of entities.

Keywords: financial assests, impairment, expected losses.